

Vereniging van Hogere ambtenaren bij het Ministerie van Financiën

Jaarrede, uitgesproken op 12 april 2012 door de voorzitter drs. H.A.A.M. Rutten

Dames en heren,

Er bestaat geen beter doorgroeimodel dan het model van groepsfuncties.

Naast een herwaardering van het Verticaal toezicht, is de uitrol van Horizontaal toezicht op volle kracht vooruit, zij het bij MKB en ZZP *niet* op basis van vertrouwen, cruciaal voor de Belastingdienst.

Dienstverlening, vooroverleg en gedragsbeïnvloeding passen bij werken in de actualiteit. Controle en aanslagregeling doe je achteraf en naar de mening van de VHMF in een systeem van afdracht op aangifte.

De ontslagbescherming van ambtenaren tegen ambtelijke en politieke willekeur is van grote waarde in de rechtstaat Nederland.

Bloggate is een beetje geluwd; alle leeftijdscategorieën zijn het managementteam van de Belastingdienst even lief.

Als het aan onze DG ligt komen er geen gedwongen ontslagen bij de Belastingdienst; daarvoor hulde! Nu maar hopen dat ze dit in het Catshuis ook gehoord hebben.

De invordering van vaststaande schulden is niet het sluitstuk, maar het voetstuk van onze rechtshandhaving.

Mede door de inspanningen van onze vereniging wordt het voorstel om griffierecht te verhogen drastisch aangepast.

Concentreren doe je door in de twintig grootste steden Belastingkantoren uniform per segment in te richten met hier en daar een kantoor extra voor een goede regionale verdeling.

Met tegelijkertijd, het 'huis op orde', de herinrichting van de Belastingdienst, de forse taakstellingen, de dreigende verdergaande bezuinigingen, de gedwongen concentratie van het aantal rijkskantoren en de enorme versnelling van het Horizontaal Toezicht, heeft de Belastingdienst en daarmee ook het management wel heel erg veel hooi op zijn vork. Pas op voor een hernia.

Het per direct verhogen van de AOW leeftijd met een of twee maanden en vervolgens met stapjes naar 67 jaar in 2025, is goed voor de staatskas en zorgt voor minder frictie in de maatschappij.

Bij een aantal van meer dan een miljoen mensen die werk of meer werk zoeken is de roep om ouderen langer te laten werken, niet goed te begrijpen.

Bezuinigen op de Belastingdienst lijkt misschien electoraal wise maar is per saldo foolish.

Gezien de tijdgeest zou ik het vandaag kunnen laten bij bovenstaande stellingen in twitterstijl. Echter, de traditie eist een voortzetting. Bovendien, over 50 of 100 jaar hebben de leden van de VHMF ook nog recht op de achtergronden en de gronden van onze ideeën. Ik zal de onderwerpen die ik ga bespreken met steekwoorden aanduiden.

Verantwoording

Om, naast de eigen ervaringen, een indruk te krijgen van, en aansluiting te bewerkstelligen bij, alles wat er leeft, bezoekt het bestuur - vaak met twee tot drie leden - zestien keer per jaar de afdelingsvergaderingen van de VHMf. Daarnaast belegt het bestuur twee keer per jaar een vergadering met de acht afdelingsvoorzitters. Zo ontstaat een netwerk van ervaringen. De inbreng in deze bijeenkomsten komt dan uiteraard niet alleen uit de rangen van de academici; alle aanwezigen hebben natuurlijk op de diverse kantoren en afdelingen veelvuldig contact met andere collega's op alle niveaus. Onze vereniging is opgebouwd uit diverse groepen: behandelaars, beleidsmakers, adviseurs en managers; alle groepen ook nog eens op diverse niveaus. Het bestuur heeft oog voor de keuzes die in de Belastingdienst en op het ministerie gemaakt moeten worden.

De politieke dwang en voorkeuren en de financiële ruimte zijn vaak niet helemaal zodanig dat alle groepen en de diverse niveaus met die keuzes vanuit hun perspectief in kunnen stemmen. Het bestuur heeft, hoe dan ook, respect voor managers, die binnen de door aan hen gestelde kaders slimme keuzes maken, ook al worden die op een lager niveau in de organisatie maar moeilijk gedragen.

Het toezicht

De VHMf is als bijzondere stakeholder uitgenodigd voor een gesprek op 8 maart 2012 met de, door de Staatssecretaris ingestelde, commissie Horizontaal Toezicht Belastingdienst; de zogenaamde Commissie Stevens. Het bestuur heeft in dit gesprek de volgende positie ingenomen.

Horizontaal toezicht is een waardevolle aanvulling op het toezichtspalet. De gedragsbeïnvloeding door gesprekken, voorlichting en de uitstraling dat de fiscus meer dan vroeger uit wil kunnen gaan van vertrouwen, is een richting die op de zeer lange termijn zijn vruchten zou kunnen afwerpen.

Het bestuur van de VHMf heeft in het verleden opgeroepen om het gehele personeel mee te nemen in de gedachte van Horizontaal Toezicht; met de ter zake gestarte Horizontour en de daarin beoogde open dialoog, kan de VHMf van harte instemmen.

Echter met name in de geledingen van de Blauwe Dienst hoort het bestuur, dat het verticale toezicht ten opzichte van het verleden zowel kwantitatief als kwalitatief wel erg is terug gelopen. [REDACTED]

Gezien de explosie van het aantal ondernemingen is een verantwoorde controledichtheid niet meer haalbaar. Dit verticale stuk van het palet dient onmiddellijk weer meer aandacht te krijgen!

Horizontaal toezicht, gestoeld op wederzijds vertrouwen, is bij grote en zeer grote bedrijven, naar de mening van de VHMf een begaanbare, zij het lange weg. De reden daarvan is dat deze bedrijven, in tegenstelling tot MKB- en ZZP-ondernemers, als belastingplichtigen zelf partij zijn bij het convenant dat met de Belastingdienst wordt afgesloten. Bovendien zijn besturing en eigendom vaak gescheiden en kijken commissarissen en externe accountants mee. Hun relatief geringe aantal maakt dat investeren in vertrouwen door middel van vele gesprekken en bezoeken over en weer, voor de Belastingdienst een begaanbare maar zoals gezegd, lange weg is.

De VHMf ziet een spanningsveld tussen rechtstoepassing en de vorm van toezicht, vooral het horizontaal toezicht. Voor de rechtstoepassing mag het geen verschil maken of de toezichtsvorm horizontaal of verticaal is. Stel, je hebt als Belastingdienst een convenant, dus een vertrouwensrelatie met een bedrijf, en bij de concurrenten vind je zaken die mis zijn gegaan in het verleden, die je dus corrigeert en die bij je HT-klant ook spelen. Hoe ga je daar mee om? Corrigeer je, leg je boetes op? Dat belast immers je relatie. De Belastingdienst moet daarin veel duidelijker positie kiezen: rechtstoepassing moet voorgaan, ondanks de horizontaal toezicht-relatie.

De VHMf acht ook de open einde regeling bij ZGO van het vooroverleg niet meer uit te leggen. De capaciteit, zelfs bij ZGO, zal ontoereikend blijken als alle ZGO's meedraaien in horizontaal toezicht.

Bij de overige ondernemers en de pseudo-ondernemers (ruim meer dan een miljoen, met jaarlijks miljoenen aangiften IH, Vpb, LH en OB), die allemaal aangifte doen op basis van hun eigen boekhouding, is de weg naar HT door middel van afspraken en vertrouwen via koepels van fiscale

dienstverleners, volgens de VHMF, niet de juiste weg. De koepels dekken slechts een klein gedeelte van het totaal aan fiscale dienstverlening. Om ook de overige bulk van fiscale dienstverleners met enig vertrouwen het HT-traject in te loodsen, lijkt het de VHMF op deze manier een karwei van tien, vijftien jaar of nog meer, met een ongewisse uitkomst.

De persoonlijke relatie en de wederzijdse financiële afhankelijkheid van adviseur en ondernemer zal altijd een grote belemmering vormen om op grote schaal horizontaal toezicht bij MKB en ZZP op basis van vertrouwen tot een succes te maken. Er is een groep belastingplichtigen en adviseurs die het niet uitmaakt of er nu vooroverleg vooraf, of een controle achteraf is. Waarom zouden zij horizontaal gaan, als het aantal controles toch al minimaal is en het alleen maar extra kosten met zich meebrengt? Bovendien, als een ondernemer bereid is om op basis van wederzijds vertrouwen mee te doen met een HT traject dan moet hij erop kunnen rekenen dat de Belastingdienst met verticaal toezicht bij zijn branchegenoten, die niet mee doen aan HT, volledig in control is. [REDACTED]

Wat dacht u overigens van het beslag op de capaciteit als zeer grote aantallen ondernemers overgaan op de huidige vorm van Horizontaal Toezicht en vervolgens op grote schaal gebruik gaan maken van de toegezegde rechtstreekse ingang naar hun relatiebeheerder in de Belastingdienst.

Overigens blijft ook nog het probleem van kleine ondernemers zonder adviseur.

Gezien het grote aantal met een zeer bescheiden omzet in deze groep, is de stap naar een adviseur een aanslag op de vaak toch al bescheiden winst. Als wild idee is er geopperd om deze kleine ondernemers in een eigen persoonlijk domein rechtstreeks via internet te laten boekhouden bij de belastingdienst zelf. Na enkele systeemcontroles kunnen er eventueel na aanvulling met hypotheek- en loongegevens prachtige vooringevulde aangiften omzetbelasting en inkomensheffing voor hen worden klaar gezet.

Voor de iets grotere ondernemingen pleit de VHMF voor een uitbesteding van bepaalde verticale fiscale controles aan de fiscale dienstverleners, op grond van een certificering of een wettelijk systeem. Een dergelijke uitbesteding vereist volgens de VHMF in ieder geval een democratische legitimering door de volksvertegenwoordiging.

Op deze manier wordt de markt betrokken bij het toezicht van de overheid. Dit is ook een manier van horizontaliseren van het toezicht.

In ruil voor de keuze, of op termijn zelfs de plicht, om via HT-adviseurs aangifte te doen zou dan aan deze ondernemers een extra HT-winstaftrek in IB of Vpb toegekend kunnen worden.

Inmiddels hebben het bestuur geruchten bereikt dat er in Den Haag serieuze plannen zijn om de aanslagtermijnen in de IH en de Vpb te verkorten naar één jaar, vergezeld van een verkorting van de navorderingstermijn naar twee jaar en dan, let op, enkel nog bij opzet of grove schuld.

Het bestuur is hierover ernstig verontrust en is van mening dat dit het slechtste is van drie werelden. Het huidige systeem moet, ook volgens de VHMF, op de helling maar dan in een totaal andere richting. Het dient vervangen te worden door een afdracht op aangifte met controles achteraf. Het verticale toezicht wordt hierdoor versterkt. Immers, in dit nieuwe systeem vervalt de onderzoeksplicht en is de Belastingdienst van veel problemen verlost. Het zou ook aanzienlijk minder beslag op de capaciteit betekenen. En wat dacht u van een aanzienlijke daling van het aantal bezwaarschriften.

Het overige deel van het handhavingspalet wordt door het nieuwe systeem niet aangetast want, zoals al eerder aangegeven, blijft het werken in de actualiteit door vooroverleg, dienstverlening en gedragsbeïnvloeding volop overeind. En hetzelfde geldt uiteraard voor het Horizontale Toezicht.

Nota bene, reeds in de Friese Courant van 30 maart 1962 lezen we dat een van mijn voorgangers, de heer W. van Lanschot Hubrecht, zich ook toen al afvraagt, of bij een krimpend personeelsbestand tegen over een sterk groeiend aantal aangiften, de huidige methode van aanslagregeling in de toekomst bestendig kan en mag blijven. Hij vraagt zich verder af of er niet overgestapt dient te worden op een systeem, waarbij de berekening en de afdracht van inkomstenbelasting, vermogensbelasting en vennootschapsbelasting aan de belastingplichtige wordt overgelaten met een steekproefsgewijze controle achteraf. Na 50 jaar waarschuwen moet het toch eens gaan doordringen tot die Haagse kersenpitten: het roer moet definitief om: afdracht op aangifte!! Dit past bij een persoonlijk domein op het internet, het afschaffen van voorlopige aanslagen en een 'high-trust maatschappij'.

De invordering

De invordering vormt de basis voor het functioneren van de Belastingdienst als toezichthouder en rechtshandhaver.

Uiteraard heeft de VHMf begrip voor keuzes die ook op dit gebied gemaakt worden: we kunnen niet alles. Select before you collect is in deze een wijze spreuk. Over de allocatie van medewerkers kun je uiteraard van mening verschillen. Maar als grote aantallen medewerkers ingezet worden op starters, dienstverlening en op het verzamelen van signalen door middel van blauw op straat terwijl daartegenover de formatie invordering keer op keer verkleind wordt, met als gevolg een Lopi-maatregel, dan rijzen zelfs bij de meest loyale collega's toch grote vraagtekens.

Zoals u weet, heeft de VHMf afgelopen tijd nogal fors het accent gelegd op de geloofwaardigheid van de Belastingdienst in het algemeen en het grote bedrag van vaststaande schulden dat niet meer wordt ingevorderd en de rechtvaardigheid die daarbij in het geding komt in het bijzonder.

Gecombineerd met de zware bezuinigingen op de Belastingdienst en de daarmee gepaard gaande dreiging voor de medewerkers heeft dit geleid tot een brief van de VHMf en de AVB, de Algemene Vereniging van Belastingdeurwaarders, aan de Staatssecretaris en aan de dienstleiding.

Deze brief heeft uiteindelijk geleid tot een constructief gesprek met de dienstleiding op 31 oktober 2011 en heeft mede bijgedragen tot een visiedag invordering van het Ministerie van Financiën op 11 november 2011 met een vervolg op 3 april jongstleden.

Op de landelijke themadag 'Grenzeloos invorderen' op 21 oktober 2011 van onze zustervereniging de AVB, heeft onze Directeur-Generaal, Peter Veld, aangekondigd dat 2012 het jaar van de Invordering zal worden.

Inmiddels heeft ook de politiek gereageerd: de verrekeningsmogelijkheden zijn vergroot, net zoals de mogelijkheden bij de ANPR-acties.

Twee weken geleden zijn er door het Kamerlid Van Vliet naar aanleiding van een krantenbericht een 18-tal schriftelijke vragen gesteld over de oninbaar geleden bedragen. Een van die achttien vragen is gebaseerd op de Informatief van december 2011 waarin een citaat uit de eerder genoemde brief aan de Staatssecretaris en de dienstleiding is opgenomen.

Vreemd, want dezelfde passage over de geloofwaardigheid van de Belastingdienst als toezichthouder en het gewraakte beleid van oninbaar leiden, heeft hij ook al aan de Staatssecretaris voorgelegd tijdens het laatste Algemeen Overleg Financiën.

Staatssecretaris Weekers antwoordde toen dat het normaal is, dat bij een overgang van klassieke controle naar een 'high trust maatschappij', het personeel extra kritisch wordt en dat hij over de invordering bij het volgende AO extra uitgebreid zal rapporteren. De andere commissieleden verbaasden zich toen niet of nauwelijks over de door Van Vliet geciteerde forse stellingname van de VHMf en de AVB en reageerden nauwelijks maar bleven maar tamboereren over toeslagen, AWB-termijnen en bereikbaarheidsproblemen. Daar hadden namelijk ze e-mailtjes over gekregen.

Ze namen genoegen met het antwoord van de Staatssecretaris. Om met de woorden van een van onze ereleden te spreken: ze maken je het soms moeilijk om democraat te blijven.

Concentreren tenzij

De VHMf heeft begrip voor het terugbrengen van het aantal vestigingen van de Belastingdienst, gegeven het feit dat de dienst stevig zal moeten krimpen.

De stelling van de DG dat er wordt gekozen voor behoud van het personeel in ruil voor minder stenen verdient respect. Doe dit dan echter met verstand en doe recht aan de grote steden, aan de provincies en aan de plaatsen waar het personeel woont. Heb oog voor de problemen van de krimpregio's en stuur vooral op de lange termijn. De Randstad is bovendien al druk genoeg.

Richt in de twintig grootste steden een of meerdere kantoren in en doe dit per segment uniform, met administratieve ondersteuning op ieder kantoor en plaats hier en daar een extra kantoor voor een voldoende regionale spreiding. Uiteraard hoeven niet alle segmenten in ieder kantoor vertegenwoordigd te zijn.

Even voor eigen parochie: de sluiting van de Belastingdienst Tilburg is onbegrijpelijk!!

Tilburg is de zesde en de schönste stad van het laand; het herbergt op fiscaal, economisch en juridisch gebied een top-universiteit en top HBO-opleidingen.

De VHMf heeft grote moeite met de concentratie van niet echt massale administratieve processen op een locatie. Een voorbeeld: klantregistratie en administratie van ZGO en MGO dicht bij de behandelaars komt de kwaliteit zeer ten goede; het behoudt de mogelijkheid van maatwerk. Ook de concentratie van de bezwaren op een of meerdere locaties is geen goed idee: als je de klant centraal stelt dan moet een bezwaar van een ondernemer behandeld worden op het kantoor van de stad waar de ondernemer thuis hoort. Het gaat niet om die door de Tweede Kamer verafgode AWB-termijnen. Het gaat om een fiscaal goede behandeling en uitspraak, met feed-back naar de primaire regeling of controle, een betere belastingheffing dus. Ook de buitenlandproblematiek van een Nederlandse ondernemer die in België of Duitsland woont, hoort thuis bij de entiteit en moet niet ergens in het land geïsoleerd behandeld worden.

Wees zeer voorzichtig met het concentreren van ZGO. Deze eenheden draaien op dit moment prima. Concentreer dit in ieder geval niet in de Randstad want gezien de krimpende arbeidsmarkt zal het in de nabije toekomst moeilijk zijn om daar top-personeel te houden en zeker om nieuw goed personeel te krijgen. Met de aanzienlijk lagere huizenprijzen zal dit in de periferie hoogstwaarschijnlijk beter lukken.

Het doorgroeimodel

Binnen het bestuur doet de stelling opgeld dat er geen beter doorgroeimodel is dan het huidige stelsel van groepsfuncties. De indruk dat er bij slecht functioneren geen rem lijkt te zijn op doorgroei en ook niet op ontslag van medewerkers, ligt naar de mening van het bestuur eerder aan de wijze van managen en aan de te grote druk op het middle-management, dan aan het huidige systeem. Ook het sneller laten doorgroeien van excellerende collega's is binnen het huidige systeem prima mogelijk. De VHMf heeft zich de afgelopen jaren in een aantal artikelen en ook in diverse gesprekken met het Management sterk gemaakt voor het laten doorgroeien van jonge collega's, door te stellen dat het goed zou zijn om vangnetters een rugzakje met hun Schaal14 mee te geven en de lokale leiding door de financiële druk niet te dwingen deze collega's op Schaal14 functies te plaatsen. Iedere functie moet volgens de VHMf openstaan voor de beste sollicitant ongeacht of hij nu Schaal 11 of Schaal 14 betaald krijgt. M0 wilde er destijds niet aan en het bleef daarmee bij het witwassen van vangnetters, in plaats van het kiezen voor capaciteiten van medewerkers.

Bij de voorlichting over het doorgroeimodel is er sprake van een verhouding Junior, Medior, Senior en van veel, veel minder en nog maar een paar. Dit systeem lijkt ook weer te zijn ingegeven door de hang naar bezuinigingen. Het meeste verwondering roept de suggestie, op die in de begeleidende nota's valt te lezen, namelijk dat van niet-doorgroeiende collega's afscheid wordt genomen. Voor hen moet werk worden gezocht ergens anders in de dienst, of anders buiten de Belastingdienst. Dit gaat nog een stap verder dan bij functiestramienen werd voorgesteld. Daar bleef je in je huidige schaal tot er hogerop een plek en dus werk kwam. Bij het doorgroeimodel is bedacht, dat als je niet verder kunt groeien, men afscheid van je neemt. Opent dit dan vervolgens de mogelijkheid dat een beginnende en dus goedkopere collega jouw werk kan overnemen? Dit gaat voor de VHMf meer dan een brug te ver. Het lijkt op een ravijn voor de afvallers die per definitie groter in aantal zullen zijn dan de collega's die doorgroeien.

Zowel bij het systeem van de functiestramienen, waar je moet wachten op werk op een hoger niveau, als bij het doorgroeimodel, waar afscheid van de meesten wordt genomen, zijn er juist minder doorgroei mogelijkheden voor onze achterban!

Bij het doorgroeimodel is er gekeken naar het maatschapmodel in de markt maar men is de veel grotere salarismogelijkheden, de lease-auto en veel ruimere mogelijkheden voor mensen waarvan je afscheid neemt om elders in de markt een adviesfunctie te bekleden vergeten denk ik.

Het feit dat er gestart werd met pilots zonder overleg met het GOBD heeft de VHMf verbaasd en zeer teleurgesteld.

Ambtelijk overlegstelsel en ontslagrecht.

Op 29 april jongstleden heeft in de Tweede Kamer de behandeling plaatsgevonden van het initiatief wetsvoorstel Koser Kaya-van Hijum ter zake van de zogenoemde 'normalisering van de ambtelijke rechtspositie.

In een poging om deze kwestie alsnog te beïnvloeden, heeft het bestuur, vlak voor deze behandeling een e-mail gestuurd aan de leden van de Vaste Kamercommissie van Binnenlandse zaken, de

fractievoorzitters en aan de Minister.

De tekst van deze mail luidt als volgt:

“Dringend wil ik u verzoeken om, naast politie en defensie, ook de medewerkers van de Belastingdienst uit te zonderen van de zogenaamde normalisering van het ontslagrecht van ambtenaren.

De uitzondering voor politie en defensie is gebaseerd op het geweldsmonopolie van de staat.

De Belastingdienst kent, zowel bij de FIOD als bij de Douane, wapendragers.

Daarmee is het fysieke geweldsmonopolie ook voor de Belastingdienst van toepassing.

Daarnaast bedienen de medewerkers van de Belastingdienst zich dagelijks op grote schaal van een juridisch geweldsmonopolie op grond van art. 47 en verder AWR. Hierin staan vergaande en verstrekkende bevoegdheden.

Een ambtenaar van de Belastingdienst is gehoorzaamheid verplicht aan de wet en regelgeving ter zake, eerder dan aan zijn baas. Daarom juist is er een sterke ontslagbescherming is opgenomen in de huidige Ambtenarenwet.

Een versoepeling kan de integriteit op diverse manieren ernstig in gevaar brengen; er kunnen grote ongewenste maatschappelijke gevolgen optreden. Een onafhankelijke en sterke Belastingdienst is van vitaal belang voor Nederland. Ook het internationaal aanzien van Nederland als vestigingsland is een belang dat meegewogen dient te worden.

Als laatste wil ik u erop wijzen dat het huidige gesloten stelsel van ontslagbescherming niet alleen een bescherming inhoudt voor ambtenaren, maar vice versa, door een bescherming tegen politieke willekeur, ook een bescherming voor de politiek tegen zichzelf.”

Toch tekent zich een meerderheid af in de Tweede Kamer voor verdere normalisering van de ambtelijke rechtspositie. Echter door onze inspanningen en de inspanningen van de bonden, zijn er inmiddels amendementen ingediend.

De PvdA vraagt om een uitzondering voor wapendragers en bijzondere opsporingsambtenaren en de Christenunie vraagt om een uitzondering voor personen die betrokken zijn bij de uitvoering van belastingwetgeving met het oog op het belang van een hoge mate van integriteit.

Hoe de stemmingen dienaangaande uitpakken, zullen we op korte termijn ervaren.

Mocht echter in de Tweede Kamer een meerderheid voor normalisering stemmen zonder gehele of gedeeltelijke uitzondering voor ambtenaren van de Belastingdienst, dan is de hoop van de VHMf en de CMHF gericht op de Eerste Kamer. Daar is de fractiediscipline minder strikt en krijgt de staatsrechtelijke kant doorgaans een groter gewicht.

Het vakbroederschap

Ten eerste: het onderzoek van de RUG

Onder de vlag van de VHMf en onder begeleiding van een commissie onder leiding van Paul Gunnewijk is er de afgelopen jaren door zes studenten van de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek gedaan naar de veranderende rol van de inspecteur. U heeft bij het symposium van vorig jaar al kunnen genieten van de bijdrage de Groningse hoofddocent Rik Peters. Dit onderzoek heeft geleid tot een 'overall-view' die aan het management van de Belastingdienst is aangeboden in de vorm van een presentatie door de studenten en hun begeleiders op het Ministerie. De constatering en ideeën uit dit onderzoek werden al een week later gememoreerd op de managementdag van de Belastingdienst. Zeker twee sprekers citeerden uit het onderzoek. Een mooi resultaat van een onderzoek dat geïnitieerd is door onze vereniging. En het doet uitkijken naar het vervolg.

De interessante vergezichten die de studenten verwoord hebben om vanuit het verleden na te denken over de nabije toekomst heeft u kunnen lezen in onze laatste Informatief.

Ten tweede: het griffierecht

In de jaarvergadering van 2011 is er een aantal opmerkingen gemaakt over het voorstel van de regering om de griffierechten fors te verhogen. Toegezegd is dat het bestuur zich daar over zou beraden. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het formeren van een kleine werkgroep. Deze werkgroep heeft vervolgens een stuk geproduceerd dat zich vooral richt op de rechtspraak in het bestuursrecht en meer specifiek op de belastingrechtspraak. Het betreffende stuk is gepubliceerd in Informatief van december 2011. Het stuk is gezonden aan de Minister van Veiligheid en Justitie, de vaste Kamercommissie van veiligheid en justitie, de Staatssecretaris van Financiën en de Vaste Kamercommissie van Financiën.

De conclusie van de begeleidende brief luidt, dat de drastische verhoging van het griffierecht een hoge drempel opwerpt ten aanzien van de toegang tot de rechter, dat door Europese Unie gewaarborgde rechten worden geschonden en dat het wetsvoorstel een rechtsstaat onwaardig is.

Naast de VHMf is er door diverse instanties forse kritiek geleverd op het betreffende wetsontwerp. Het afgelopen weekend stond in de NRC nog een stuk van de nationale ombudsman die concludeerde dat het kabinet bezig is met het afschaffen van de rechtspraak.

Zoals wellicht bekend heeft de tweede kamer de behandeling van het wetsontwerp uitgesteld en heeft het SGP-lid van de Eerste Kamer al laten weten dat het wetsontwerp in deze vorm niet op zijn steun kan rekenen, zodat er in de Eerste Kamer waarschijnlijk geen meerderheid is. Wellicht heeft het stuk van de VHMf er mede toe bijgedragen dat het wetsontwerp niet zonder meer is aangenomen.

Ten derde: invordering out of the box

Het bestuur wil graag verkennen of er naast meer capaciteit op de invordering andere ideeën leven, die er toe zouden kunnen leiden dat er veel minder oninbaar geleden hoeft te worden. Daarbij willen we onze collega's die verantwoordelijk zijn voor het invorderingsbeleid niet voor de voeten lopen, integendeel, we willen ze nieuwe handvatten bieden. Deze ideeën zouden moeten leiden tot minder capaciteitsbeslag, minder druk en minder frustraties. Ideeën die buiten de huidige grenzen van de belastingdienst vallen en wellicht ook buiten de huidige politieke grenzen. Het bestuur heeft een aantal wilde voorzetten gegeven: ophogen van de verjaringstermijn van belastingschulden naar 15 jaar; oninbaar lijden volledig afschaffen, er bestaan dan alleen nog maar betaalde en onbetaalde schulden; geen bouwvergunning of paspoort meer bij een signalering van een (bepaalde) belastingschuld; niet vertrekken vanaf Schiphol als er nog een schuld openstaat. Inmiddels hebben zich een aantal invorderingsspecialisten gemeld en hebben we onze eerste bijeenkomst gehad. Daar zijn al een aantal constructieve en creatieve plannen besproken. Mocht u geïnteresseerd zijn om aan deze commissie nog deel te nemen dan kunt u zich melden bij het Bestuur.

Ten vierde: afdracht op aangifte

Gezien de ontwikkelingen op het gebied van de aanslag- en navorderingstermijn lijkt het dringend geboden om een commissie in te stellen die onze ideeën rondom afdracht op aangifte, ofwel voldoening op aangifte, te actualiseren. Deze commissie zal dit zodanig moeten presenteren dat de politiek er op geen enkele wijze meer omheen kan. Dit lijkt me een hele uitdaging voor de toppers uit onze vereniging; meldt u zich?

Ten vijfde: de renteaftrek

Al jaren hamert de VHMf op een grondslagverbreding van de vennootschapsbelasting, vooral waar het de regels voor de renteaftrek betreft. In 2009 heeft de VHMf bijvoorbeeld gereageerd op het door de toenmalige Staatssecretaris gepubliceerde consultatiedocument "Verdeling Vpb-druk en renteproblematiek". Per 1 januari 2012 is een regeling ingevoerd waarbij de renteaftrek, in gevallen waarin de Nederlandse "target" opdraait voor de kosten van zijn eigen overname, is beperkt. Voor, grof gesteld, overnames vanaf 14 november 2011 is nu de zogenaamde "overnamerente" beperkt aftrekbaar. De VHMf is verheugd over de invoering van deze maatregel, maar mist een brede heroverweging van de behandeling van eigen en vreemd vermogen voor de Vpb. Voor internationaal werkende concerns is de ver- en toedeling van eigen en vreemd vermogen immers fiscaal te sturen. De VHMf betreurt het dat is gekozen voor eerbiedigende werking voor de renteaftrek van overnames die voor 14 november 2011 hebben plaatsgevonden. Daardoor blijven juist de overnames die in economisch florissantere tijden met veel goedkoop geld zijn gefinancierd eeuwig buiten schot. De investeerders achter deze oude overnames hebben daardoor een concurrentievoordeel ten opzichte van degenen die nu nog bereid zijn overnames te plannen.

De Staatssecretaris heeft tevens een regeling voor zogenaamde "deelnemingsrente" aangekondigd. Nu is het nog zo dat de financieringskosten van deelnemingen, waarvan de opbrengsten niet worden belast, aftrekbaar zijn voor de Vpb. In de reactie op het consultatiedocument heeft de VHMf dit een "mismatch" genoemd. Deze mismatch is overigens veroorzaakt door een bewuste keuze van de wetgever om, na het Bosal-arrest, de aftrek van rente ter zake van de financiering van de aankoop van deelnemingen ook open te stellen voor buitenlandse deelnemingen. Het parlement heeft bij motie een regeling gevraagd om, ik citeer, "dit gat in de vennootschapsbelasting te dichten". De Staatssecretaris heeft aangekondigd dat de voorgenomen regeling voor deelnemingsrente enkel "excessieve"

renteaf trek zal treffen. De VHMf hoopt dat de aangekondigde regeling de geconstateerde mismatch verregaand beëindigt en zeker een einde maakt aan constructies waarbij de rente, bijvoorbeeld door gebruik te maken van hybride leningen of rechtsvormen, meerdere malen wordt afgetrokken, dan wel de hier afgetrokken rente niet wordt belast. In deze tijd van crisis is het niet goed te verdragen dat grote en zeer rijke multinationals door de fiscale regels zeer weinig belasting betalen, terwijl aan de andere kant bezuinigingen op zorginstellingen serieus worden overwogen.

De CAO, Sociaal Flankerend beleid en de pensioenen

De vorige minister van Binnenlandse Zaken zei het afgelopen jaar aan het begin van iedere onderhandeling: nul procent en zonder CAO komt er geen Sociaal Flankerend Beleid. Een van de centrales, en zeker niet de kleinste, antwoordde dan telkens: zonder twee procent gebeurt er helemaal niets. Zie hier een klassieke patstelling. In de laatste maanden is er informeel toch voorzichtig gezocht naar een mogelijkheid voor een nieuw AFB. U moet dan denken: aan "van werk naar werk" in plaats van gedwongen ontslagen. Bij een, op last van de politiek, zwaar krimpende overheid komt dan plaatsing in de markt van boventallige ambtenaren al snel in beeld. De centrales en ook de CMHF hebben daar grote moeite mee.

De VHMf heeft binnen de CMHF uitgestraald dat wij het eigenlijk willen laten bij plaatsing bij ABP-gerelateerde werkgevers. Echter, gezien het grote verlies aan arbeidsplaatsen bij de overheid, zou van werk naar werk, zonder plaatsing in de markt, voor grote groepen collega's wel eens onmogelijk kunnen blijken. Of de centrales hiermee uiteindelijk akkoord kunnen gaan, zal afhangen van zaken als langjarige salarisgaranties, keiharde pensioengaranties en afdoende uitkeringsgaranties voor de situatie dat de marktpartij in zwaar weer terechtkomt. Dit zal een grote uitdaging worden voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Inmiddels hebben we een nieuwe minister, mevrouw Spies. Zij heeft in het kennismakingsgesprek met de centrales voor een lichtpuntje gezorgd, door te zeggen dat voor haar de koppeling tussen een CAO en het SFB geen harde voorwaarde is. Echter, u zult begrijpen dat er op dit gebied geen enkele beweging is, zolang de onderhandelingen over zware bezuinigingen in het Catshuis nog niet zijn afgerond.

Van de pensioenen niets nieuws; ten opzichte van vorig jaar is er geen enkele vooruitgang geboekt!

Tot slot een citaat:

“Wanneer wij in een paar woorden den toestand onder onze ambtenaren op dit oogenblik zouden moeten schetsen, dan zouden wij willen uitroepen: Wij leven nog, maar.....het is er naar! Maar erger is de steeds toenemende inzinking onder de Rijksambtenaren. Geen enkel werkgever trekt zich zóó weinig van het lot zijner werknemers aan als de financieel sterkste van het geheele land: (stief) vader Staat. Men zou geneigd zijn te vragen: waar zit toch de booze geest, die dat alles tegenhoudt en aanstuurt op een allerverderfelijksen geest onder die ambtenaren, tot onberekenbare schade voor het Rijk zelf?

De ambtenaren zijn en blijven waarschijnlijk het slachtoffer van hun groot aantal. Ja zeker, zegt een ieder, jelui verdient lang niet genoeg, ge lijdt fatsoenlijke armoede en bij elke gelegenheid, die geld kost, moet ge u verschuilen.

Bij de inspecteurs, zoowel der directe belastingen als der registratie, heeft men daaraan tegemoet willen komen door een zoogenaamde waarderingstoelage “omdat ook van deze ambtenaren velen door de tijdsomstandigheden financieele zorgen hebben, terwijl zij niet onder den duurtetoeslag vallen”. Vrees voor inzinking onder dit voor het Rijk zoo belangrijke corps, deed den Minister in den buidel grijpen.

De steeds toenemende gevallen van corruptie onder de ambtenaren, die op den uitvoer hebben te letten, hebben den Minister aanleiding gegeven nóg een greep in den buidel te doen.” Aldus jaarrede 1917 in het Weekblad voor de Administratie der Directe Belastingen, Invoerrechten en Accijnzen van 5 januari 1918.

Gezien de bezuinigingen op de Belastingdienst, het uitblijven van een goede CAO en gezien de wens voor een verdere normalisering van de ambtelijke rechtspositie, stemt het aan de ene kant droevig dat de overheid als werkgever honderd jaar later nog niet heeft ingezien, dat investeren in een goed ambtenarencorps van groot belang is voor de rechtsstaat. Aan de andere kant zou deze jaarrede, gesteund door het bovenstaande citaat, onze bazen en politici kunnen leren dat het beter is de Belastingdienst te sparen bij de bezuinigingen en de normalisatie van de rechtspositie en dat het verstandig is om zijn ambtenaren goed te betalen en in groepfuncties te laten doorgroeien, voordat de wal het schip keert.

Ik heb gezegd.